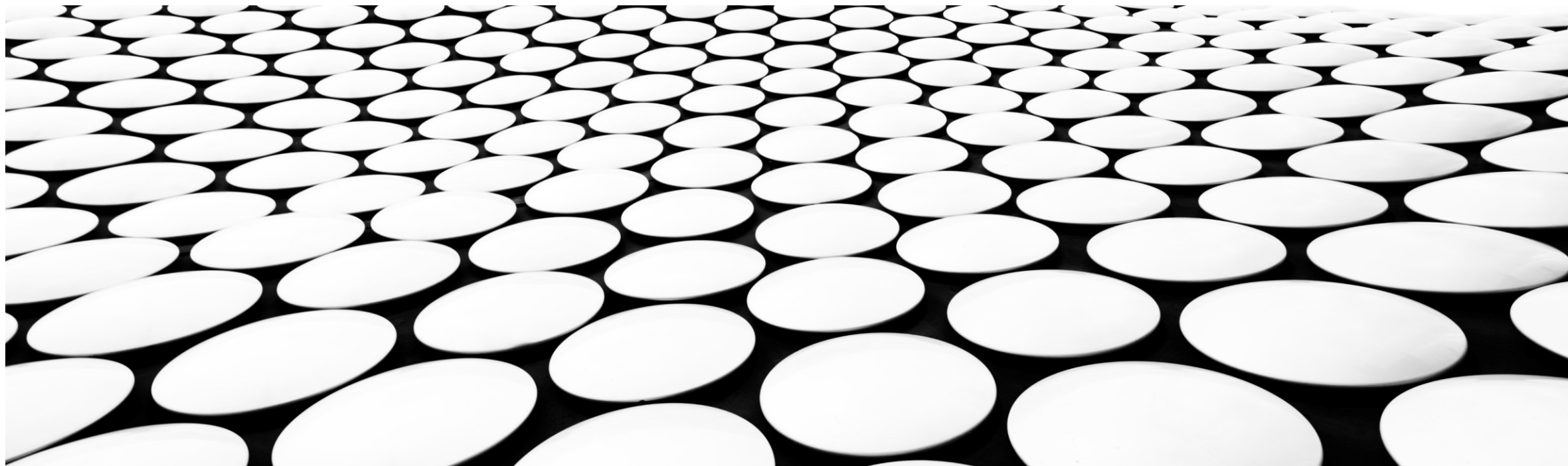

KONTROLNÍ A VYHLEDÁVACÍ POSTUPY PŘI SPRÁVĚ DANÍ

JAN NECKÁŘ
2021

NF101ZK DAŇOVÉ PRÁVO I

10. 11.

POSTUPY PŘI SPRÁVĚ DANÍ

- Správa daně je **postup**, jehož cílem je správné zjištění a stanovení daní a zabezpečení jejich úhrady.
- Jde o účelový správní proces (postup) směřující k zjištění a stanovení daní a zabezpečení jejich úhrady
- Postupy nejsou vždy součástí řízení, ale mohou probíhat v rámci řízení
- Správce daně ověřuje plnění povinností daňových subjektů prostřednictvím realizace těchto druhů postupů:
 - Vyhledávací postupy
 - Kontrolní postupy

VYHLEDÁVACÍ POSTUPY

- Vyhledávací činnost
- Vysvětlení
- Místní šetření

KONTROLNÍ POSTUPY

- Postup k odstranění pochybností
- Daňová kontrola

VYHLEDÁVACÍ POSTUPY

- Obvykle stojí mimo řízení
- Slouží k ověřování plnění povinností, zajištění důkazů
- Někdy jsou součástí jiných (kontrolních) postupů při správě daní
 - Typicky místní šetření v rámci dokazování

KONTROLNÍ POSTUPY

- Téměř vždy součástí řízení nalézacího
 - Vyměřovací nebo doměřovací řízení podle toho, kdy je postup zahájen
- Mohou být v rámci těchto postupů realizovány i vyhledávací postupy (ale nemusí)
- Volba kontrolního postupu je na správci daně
 - Zohlednění rozsahu kontrolovaných skutečností
 - Rozsah dokazování

POSTUP K ODSTRANĚNÍ POCHYBNOSTÍ

POSTUP K ODSTRANĚNÍ POCHYBNOSTÍ

- Pochybnosti o správnosti, průkaznosti nebo úplnosti **podaného daňového tvrzení** nebo **jiné písemnosti** předložené daňovým subjektem nebo **o pravdivosti údajů v nich uvedených**
- **Konkrétní** pochybností (nestačí konstatování skutečnosti), správce daně je musí sdělit
- Výzva k odstranění pochybností – tímto úkonem je zahájen postup k odstranění pochybností
 - do **31. 12. 2020** lhůta 30 dnů v případě odpočtu
- Ve výzvě musí být pochybnosti sděleny způsobem, který umožní subjektu se vyjádřit, pochybnosti odstranit, doplnit údaje a důkazy toto podložit
- Součástí je lhůta ne kratší 15 dnů a poučení o následcích
 - Následkem může být stanovení daně podle pomůcek
 - Lhůtu lze standardně prodlužovat dle § 36 DŘ

PRŮBĚH POSTUPU K ODSTRANĚNÍ POCHYBNOSTÍ

- O průběhu POP sepíše správce daně protokol nebo úřední záznam
 - Uvede vyjádření a/nebo důkazní prostředky
 - Které pochybnosti byly odstraněny
 - Které pochybnosti nebyly odstraněny

MOŽNOSTI DALŠÍHO POSTUPU V RÁMCI POP

- Pokud byly odstraněny všechny pochybnosti -> správce daně stanoví daň
- Pokud nebyly odstraněny všechny pochybnosti -> správce daně seznámí daňový subjekt s výsledkem POP
 - Daňový subjekt má právo ve lhůtě 15 dnů ode dne seznámení s výsledkem POP podat **návrh na pokračování v dokazování spolu s návrhem na provedení dalších důkazních prostředků**
 - Nezbytnou součástí je návrh na provedení dalších prostředků – pokud nenavrhne, nebo z povahy věci nelze navrhopat (např. rozdílný právní názor), tak nebude POP pokračovat
 - Lhůta je to neprodloužitelná!

DALŠÍ POSTUP SPRÁVCE DANĚ

- Daňový subjekt ve lhůtě navrhne pokračování v dokazování -> správce daně přezkoumá a
- 1. neshledá-li důvody pro pokračování v dokazování -> stanoví daň,
- 2. shledá-li důvody pro pokračování v dokazování -> pokračuje POP, nebo správce daně zahájí DK
 - Pokud pokračuje POP, je doplněno dokazování a znovu daňový subjekt seznámen s výsledkem POP (viz výše)
 - Pokud je zahájena DK, tak předmět a rozsah není omezen účelem odstranění pochybností
 - Do **31. 12. 2020** nemá správce daně pravomoc pokračovat v POP, ale vždy v případě nutnosti dalšího dokazování musí zahájit DK
- Správce daně může **kdykoliv** přejít z POP do DK:
„Správce daně může zahájit za účelem odstranění pochybností daňovou kontrolu, jejíž předmět a rozsah nejsou tímto účelem omezeny. Zahájením této daňové kontroly je postup k odstranění pochybností ukončen.“

DAŇOVÁ KONTROLA

DAŇOVÁ KONTROLA

- Komplexnější postup k ověřování skutečností rozhodných pro stanovení daně
- Předmětem jsou daňové povinnosti, tvrzení daňového subjektu nebo jiné okolnosti rozhodné pro správné zjištění a stanovení daně vztahující se k jednomu daňovému řízení
 - DK vždy ke konkrétní dani a konkrétnímu zdaňovacímu období
- Lze zahájit DK i u nevyměřené daně (tj. správce daně ani nezahájí POP)

- Pochybnosti nemusí existovat

VYMEZENÍ DAŇOVÉ KONTROLY

- DK vždy ke konkrétní dani a konkrétnímu zdaňovacímu období
- Kontrola ve vymezeném rozsahu
 - Rozsah lze v průběhu DK rozšířit i zúžit
 - Vztah k opakování DK
- Může probíhat společně pro více daní a/nebo více zdaňovacích období
- Daňová kontrola se provádí u daňového subjektu nebo na místě, kde je to vzhledem k účelu kontroly nejvhodnější

OPAKOVÁNÍ DAŇOVÉ KONTROLY

- Pouze pokud **správce daně** zjistí nové skutečnosti nebo důkazy, které nemohly být bez zavinění správce daně uplatněny v původní daňové kontrole a které zakládají pochybnosti o správnosti, průkaznosti nebo úplnosti dosud stanovené daně nebo tvrzení daňového subjektu; takto lze daňovou kontrolu opakovat **pouze v rozsahu, který odpovídá nově zjištěným skutečnostem nebo důkazům,**
- nebo **daňový subjekt** učiní úkon, kterým mění svá dosavadní tvrzení; takto lze daňovou kontrolu opakovat **pouze v rozsahu, který odpovídá změně dosavadního tvrzení daňového subjektu.**

ZAHÁJENÍ DAŇOVÉ KONTROLY

- Do **31. 12. 2020**: zahájena prvním úkonem správce daně vůči daňovému subjektu, při kterém je vymezen předmět a rozsah daňové kontroly a při kterém správce daně začne zjišťovat daňové povinnosti nebo prověřovat tvrzení daňového subjektu nebo jiné okolnosti rozhodné pro správné zjištění a stanovení daně
 - Protokol o zahájení DK
 - Problém v případě nekomunikujících subjektů
- Od 1. 1. 2021: zahájena doručením oznámení o zahájení daňové kontroly, ve kterém je vymezen předmět a rozsah daňové kontroly
 - Formalizovaný postup bez nutné součinnosti daňového subjektu
 - Správce daně začne současně nebo bez zbytečného odkladu zjišťovat daňové povinnosti nebo prověřovat tvrzení daňového subjektu nebo jiné okolnosti rozhodné pro správné zjištění a stanovení daně

DŮSLEDKY ZAHÁJENÍ DAŇOVÉ KONTROLY

- Nemožnost podat dodatečné daňové priznání (§ 145a DŘ)
- Existuje-li důvodný předpoklad doměření daně -> výzva k podání dodatečného priznání (§ 145 odst. 2 DŘ)
 - Pokud dojde k zahájení DK, tak to nemá vliv na DK, ale nevzniká povinnost úhrady penále z doměřené daně
- Přerušuje se a začíná běh nové lhůty pro stanovení daně (§ 148 DŘ)

POVINNOSTI DAŇOVÉHO SUBJEKTU

- Umožnit správci daně provedení daňové kontroly
- Zajistit vhodné místo a podmínky k provádění daňové kontroly,
- Poskytnout nezbytné informace o vlastní organizační struktuře, o pracovní náplni jednotlivých útvarů, o oprávněních jednotlivých zaměstnanců nebo jiných osob zajišťujících jeho činnost a o uložení účetních záznamů a jiných informací; to neplatí pro nepodnikající fyzické osoby,
- Předložit důkazní prostředky prokazující jeho tvrzení,
- Umožnit jednání s kterýmkoliv svým zaměstnancem nebo jinou osobou, která vykonává jeho činnosti,
- Nezatajovat důkazní prostředky, které má k dispozici, nebo o nichž je mu známo, kde se nacházejí

PRÁVA DAŇOVÉHO SUBJEKTU

- být přítomen jednání se svými zaměstnanci nebo dalšími osobami, které vykonávají jeho činnosti,
- předkládat důkazní prostředky nebo navrhnout provedení důkazních prostředků, které on sám nemá k dispozici,
- **vyvracet pochybnosti vyjádřené správcem daně**

PRŮBĚH DAŇOVÉ KONTROLY

- Správce daně vyzývá daňový subjekt k prokázání jeho tvrzení a dalších skutečností
- Probíhá dokazování
- Daňový subjekt nese důkazní břemeno (x podvody na DPH)
- Je volbou daňového subjektu, jako strategii zvolí
- DK provádí kterýkoliv věcně příslušný správce daně v rámci celé ČR (viz zákon o Finanční správě ČR)

SEZNÁMENÍ S VÝSLEDKEM KONTROLNÍHO ZJIŠTĚNÍ

- VKZ je ucelený dokument o dosavadním průběhu DK včetně hodnocení dosud zjištěných důkazů
 - Nutnost přeradit písemnosti do veřejné části spisu
- Pokud má dojít ke stanovení daně, je s VKZ seznámen daňový subjekt a je stanovena lhůta pro případné vyjádření
 - Do 31. 12. 2020 je lhůta stanovována pouze na základě žádosti daňového subjektu
- Daňový subjekt může uplatnit připomínky vůči dosavadnímu VKZ a uplatnit návrh na doplnění VKZ (včetně případného dokazování)
- Pokud návazně dojde k podstatné změně VKZ, je daňový subjekt znovu seznámen s doplněným VKZ a znovu je mu umožněno se vyjádřit ve lhůtě...

UKONČENÍ DAŇOVÉ KONTROLY

- Doručením oznámení o ukončení daňové kontroly, k němuž je přiložena zpráva o daňové kontrole podepsaná úřední osobou
- Do 31. 12. 2020 okamžikem podpisu Zprávy o DK
 - Osobní jednání
 - S odkazem na zásady bylo možné žádat zaslání
 - Problém s odmítnutím podpisu
- Rozhodnutí o stanovení daně může být doručeno současně s oznámením o ukončení DK

ZPRÁVA O DAŇOVÉ KONTROLE

- Zpráva o DK obsahuje
- a) odkaz na oznámení o zahájení daňové kontroly, popřípadě oznámení o změně rozsahu daňové kontroly, a
- b) konečný výsledek kontrolního zjištění, včetně
 - 1. hodnocení zjištěných důkazů,
 - 2. stanoviska správce daně k vyjádření daňového subjektu k výsledku dosavadního kontrolního zjištění
- Zpráva o DK je odůvodnění rozhodnutí o stanovení daně
 - Odvolání se věcně vymezuje právě proti Zprávě o DK, byť formálně směřuje (napadá) rozhodnutí o stanovení daně (PV/DPV)

VYHLEDÁVACÍ ČINNOST

VYHLEDÁVACÍ ČINNOST

- Správce daně vyhledává důkazní prostředky a daňové subjekty a zjišťuje plnění jejich povinností při správě daní před zahájením řízení i v jeho průběhu.
- Vyhledávací činnost provádí správce daně **i bez součinnosti s daňovým subjektem.**
- V rámci vyhledávací činnosti správce daně
 - a) ověřuje úplnost evidence či registrace daňových subjektů,
 - b) zjišťuje údaje týkající se příjmů, majetkových poměrů a dalších skutečností rozhodných pro správné zjištění, stanovení a placení daně,
 - c) shromažďuje a zpracovává informace a využívá informační systémy v rozsahu podle § 9 odst. 3,
 - d) opatřuje nezbytná vysvětlení,
 - e) provádí místní šetření.
- Správce daně, který není místně příslušný, může provádět místní šetření i bez dožádání.

VYSVĚTLENÍ

VYSVĚTLENÍ

- Správce daně v rámci vyhledávací činnosti opatřuje nezbytná vysvětlení k prověření skutečností rozhodných pro naplnění cíle správy daní, pokud tyto skutečnosti nelze prověřit jiným úředním postupem.
- **Každý** je povinen podat správci daně vysvětlení, byť lze vysvětlení odepřít.
- Podané vysvětlení **nelze** použít jako důkazní prostředek.
- O podaném vysvětlení sepíše správce daně podle povahy vysvětlení **protokol** nebo **úřední záznam**.
- Pokud má být vysvětlení použito jako důkaz, je nutné danou osobu **předvolat jako svědka**.

MÍSTNÍ ŠETŘENÍ

MÍSTNÍ ŠETŘENÍ

- Slouží zejména k vyhledávání důkazních prostředků a provádění ohledání u daňových subjektů a dalších osob zúčastněných na správě daní, jakož i na místě, kde je to vzhledem k účelu místního šetření nejvhodnější.
- Lze přizvat osobu, jejíž přítomnost je podle povahy věci potřebná.
- O průběhu místního šetření sepíše správce daně podle povahy šetření protokol nebo úřední záznam.
- Správce daně může pořizovat obrazový nebo zvukový záznam o skutečnostech dokumentujících průběh úkonu, o čemž předem uvědomí osoby, které se tohoto úkonu účastní.

PRÁVA SPRÁVCE DANĚ V RÁMCI MÍSTNÍHO ŠETŘENÍ

- Právo přístupu na pozemky, do každé budovy, místnosti, místa, včetně dopravních prostředků, přepravních obalů, k účetním záznamům nebo jiným informacím, a to i na technických nosičích dat
- Provedení nebo vyžádání si výpisů nebo kopií účetních záznamů, a to i na technických nosičích dat
- Právo na informace o používaných programech výpočetní techniky.
- Právo využívat programové vybavení.

POVINNOSTI V RÁMCI MÍSTNÍHO ŠETŘENÍ

- Povinnost poskytnout přiměřené prostředky a potřebnou součinnost k účinnému provedení místního šetření
- Povinnost zapůjčit správci daně jím vyžádané doklady a další věci nezbytné pro správu daní i mimo své prostory, jinak správce daně tyto věci zajistí
- Povinnost umožnit odběr (či poskytnout) vzorky věcí pro expertizu

ZAJIŠTĚNÍ VĚCÍ V RÁMCI MÍSTNÍHO ŠETŘENÍ

- Zajistit lze věci, pokud mohou sloužit jako důkazní prostředek a je-li důvodná obava, že by později nebylo možné příslušný důkazní prostředek provést vůbec nebo jen s velkými obtížemi.
- Správce daně může
 - a) věc převzít a přemístit na vhodné místo,
 - b) vyznačit na věci zajištění a věc ponechat na místě bez zamezení přístupu k věci, nebo
 - c) vyznačit na věci zajištění a po převzetí všech prostředků, které umožňují přístup k této věci, zajistit prostory, kde se tyto věci nalézají, úřední uzávěrou.
- Rozhodnutí o zajištění věci je předáno dotčené osobě v rámci protokolu i bez její žádosti.
- Po pominutí důvodu zajištění se věci bezodkladně vrací (viz § 83 a § 84 DŘ)

DOPADY MÍSTNÍHO ŠETŘENÍ

- Skutečnosti zjištěné v rámci místních šetření, případně i jiných vyhledávacích postupů, jsou obvykle následně uplatněny jako podklad pro kontrolní postupy
 - Správce daně si „nabije“ a následně často postaví daňový subjekt v rámci zahájení DK před situaci, která je neřešitelná, nevysvětlitelná, ložená a de facto nezměnitelná
 - Dopad na povinnost vyzvat k podání DoDAP před zahájením DK

DĚKUJI ZA POZORNOST